

Historia Osieka

Treść

Historia Osieka

Osiek, jak również część gminy leżą na krawędzi wyżyny przylegającej do doliny Wisły, przy drodze łączącej Kraków z Sandomierzem. Najstarsze wzmianki o Osieku pochodzą z roku 1020, kiedy to król Bolesław Chrobry przyznał tę osadę Benedyktynom ze Św. Krzyża oraz określił w dokumencie fundacyjnym po raz pierwszy nazwę miejscowości jako Osiek. Przez Osiek wiódł trakt handlowy ze Śląska i Krakowa poprzez Sandomierz na Ruś i Litwę. Sprzyjało to rozwojowi osady. Powstał wówczas gród książęcy i osada targowa. W tym okresie postawiony został zamek obronny. W roku 1263 gościł na zamku książę Leszek Czarny. W roku 1270 r. król Bolesław Wstydlivy wykupił Osiek od zakonników. Częstym gościem w Osieku bywał król Kazimierz Wielki.

Przywilej lokacyjny (prawa miejskie) nadał Osiekowi w roku 1430 król Władysław Jagiełło, wiązało się to z licznymi przywilejami, takimi jak: prawo do cotygodniowych targów (w środy), prawo na odbywanie dwóch jarmarków trzydniowych w roku, handlu solą, a także zwolnienie od tzw. mostowego w Połańcu i targowego w Opatowie. W roku 1518 król Zygmunt I Stary potwierdził przywileje, a nawet z powodu pożaru, który dotknął miasto zwolnił je od świadczeń na rzecz państwa na okres 8 lat.

Najpomyślniejszym okresem dla rozwoju miasta był przełom wieku XVI i XVII. Rozwijał się pomyślnie handel i rzemiosło, szczególnie garncarstwo i szewstwo. W XVI wieku powstały cechy szewców, krawców, tkaczy i garncarzy. Miasto zamieszkiwało wtedy około 1000 mieszkańców. Relikty owych cechów zachowały się do dnia dzisiejszego, np.; poszczególne cechy urządzają ołtarze na uroczystość Bożego Ciała.

Począwszy od wieku XVII rozpoczął się powolny upadek znaczenia miasta. Proces ten pogłębiał się stopniowo po I rozbiore Polski, kiedy to Osiek stał się miastem przygranicznym. W roku 1869 Osiek stracił prawa miejskie. Obydwie wojny światowe spowodowały duże zniszczenia. W czasie kampanii wrześniowej w 1939 roku wycofujące się oddziały Armii "Kraków" i Armii „Śląsk” stoczyły w Osieku zaciętą walkę z jednostkami wojsk niemieckich. Zginęło wtedy ok. 100 polskich obrońców. Zostali oni pochowani na polowym cmentarzu a następnie szczątki przeniesiono na cmentarz wojskowy w Kielcach. W roku 1990 po zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i wprowadzeniu ustawy o samorządzie terytorialnym zostają przeprowadzone pierwsze wolne wybory samorządowe. Gmina Osiek obejmuje obecnie powierzchnię 12933 ha i liczy 8128 mieszkańców. Natomiast miasto Osiek zamieszkuje 2021 mieszkańców. W skład Gminy Osiek wchodzi 18 sołectw. (stan na 31 grudnia 2005 r.)

W dniu 1 lipca 1994 roku efektem starań samorządu i lokalnej społeczności Osiek po 125 latach odzyskał prawa miejskie.

Najważniejsze daty:

1430 r. - Prawa Magdeburskie dla Osieka

1869 r. - Utrata Praw Miejskich

1994 r. - Przywrócenie Praw Miejskich

Podczas opracowania skorzystano z:

1) książki pt. *Miasto i Gmina Osiek*, autor Piotr Barański, wydawnictwo Oficyna Wydawnicza ATLA, 1999 Krosno

2) Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich wyd. pod red. Bronisława Chlebowskiego i Władysława Walewskiego Warszawa 1886, Druk „WIEKU” Nowy Świat Nr 61.

Opracowano przy pomocy Pana Winicjusza Króla.

Fotografie Osieka ze zbiorów Pana Winicjusza Króla

Lata 30 jarmark w Osieku Przedwojenny rynek Urząd Wiatrak Macieja Ryńskiego Zawody strażacke lata przedwojenne
